

magyar nyelvterületen is ritkaság, ha pl. a Györgyöt, Pált, az Erzsébetet, Zsuzsannát szólítónévként találjuk. Szólítónévként ugyanis csak becenévi alakjukban találkozhatunk velük.

Az említőnevek nagyjából egyezést mutatnak az előzőekkel, legalábbis a szóbeli említést illetően. Átvizsgáltam a temető sírköveinek feliratait is: itt a teljes név szerepel említőnévi (a gyermekkorban elhunytak olykor becézett alakban: *Bercike*), illetve alapnévi szerepben. Így tehát a megnevezést tarthatjuk az elsődleges funkciónak.

A keresztnemek kapcsolatban voltak, vannak más névkategóriákkal is. A 16. században válhat belőlük vezetéknev (Kálmán), származhat belőlük becézőnév is, de már csak alaktani elemek közrejátszásával. Az igaz, hogy a Magyar utónévkönyv több becenevet anyakönyvezhetővé tett. Minden korban lehet belőlük ragadványnév (*Péter, Mátyás*). A régiségben lehetett földrajzi név is (*Ódor*),¹⁹ de a 18. századtól földrajzi utótaggal vannak ellátva (*Illés pallaga*).

DIE DIE VERGABE VON VORNAMEN BEEINFLUSSENDEN KRÄFTE IN CSERÉPFALU VON 1576 BIS 1976

Über Jahrhunderte hin entschied die Kirche über die Namensgebung, das heißt, die Eltern suchten für ihr Kinder einen Namen aus der Bibel oder dem Martirologium Romanum aus. Seit der Reformation (1576) hat sich die Auswahl der Namen im 17. Jahrhundert stark eingeengt. In den darauffolgenden zwei Jahrhunderten wurden durch die Bewegung der Bevölkerung (Heiraten in andere oder aus anderen Ortschaften, Fuhrwesen, Märkte, Verdingung in andere Gegenden, Kontakt mit anderen Völkern usw.) mehr Namen bekannt und sogar häufiger verwendet. Auch die Geschichte (Lajos) und die Literatur (Attila) hatten ihre Auswirkungen auf die Namensgebung. Besonders werden die sogenannten bäuerlichen, beziehungsweise herrschaftlichen Namen behandelt, die einfachen oder speziellen Namen der ledigen Mütter. Die Auswahl des Namens wurde durch den guten oder schlechten Klang nicht beeinflusst. Doppelte oder dreifache Vornamen gaben die Leute ihren Kindern, die aus katholischer Umgebung ins Dorf kamen. Schließlich befassen wir uns mit der Rolle der Vornamen, ihrer Funktion, der Nennung beim Grundnamen, mit den Ruf- und Erinnerungsnamen.

Lajos Mizser

¹⁹ Mizser Lajos: Földrajzi nevek személynevekből (A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei 27. szám 354.)